

Broj:471-UP/12
Dana:5.04.2012

Vlada Republike Srpske
Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske
N/r ministra, gđin Kasipović Anton

Predmet - Program obrazovanja djece o njihovom reproduktivnom zdravlju

Rani brakovi djece, a rani su svi prije njihovog punoljetstva, dovode do povrede osnovnih prava djece, prije svega prava na nesmetan psihofizički razvoj, njihovog prava na zaštitu zdravlja i prava na obrazovanje.

Rađajući djecu dok su i sami još djeca, oni se u startu suočavaju sa onim životnim situacijama za koje nisu pripremljeni, a vrlo često djeca iz tih brakova odrastaju u uslovima koji ne osiguravaju pravilan rast i razvoj.

Ćutanje porodice i škole o temama koje djecu interesuju i koje su sastavni dio njihovog odrastanja dovodi do toga da djeca o pitanjima i problemima o odnosima u vezama, informacije najčešće dobijaju od njihovih vršnjaka, putem raznih časopisa ili interneta.

Neinformisanost ili pogrešna informisanost, nedostatak podrške u porodici i školi, djecu dovodi u situacije koje ostavljaju dugotrajne posljedice po njihovo zdravlje.

Situacije u kojima se djeca nađu, govore o našem odnosu prema njima i neprepoznavanju uzroka koji su ih doveli u te situacije i posebno, neprepoznavanju posljedica koje su i teške i dugotrajne, ne samo za to dijete i njegovu porodicu već i za društvo u cjelini.

Obrazovanje je istovremeno i ljudsko pravo i nezamjenljivo sredstvo za ostvarivanje ostalih ljudskih prava¹. Pravo djeteta na obrazovanje zahtijeva da obrazovni sistem prepozna one teme i probleme sa kojima se djeca svakodnevno susreću, a koje će učiniti da ciljevi obrazovanja definisani Zakonom budu i ostvareni.² A to zahtijeva da se mladima omogući pravo na informaciju i edukaciju i o seksualnom i reproduktivnom zdravlju.

Neobaviještenost djece i mladih, neznanje, nedostatak stručne pomoći i podrške osnovni je problem na koji ukazuju i zdravstveni radnici i roditelji i sve češće i sama djeca, koja su se obratila Instituciji, ukazujuću na potrebu da o ovim pitanjima znanja stiču u školi, te da rad sa mladima, radi zaštite njihovog reproduktivnog zdravlja mora biti prepoznat kao potreba društva i na odgovarajući način sistemski riješeno.

¹ UN Komitet za ekonomska, socijalna i kulturna prava, Opšti komentar br 13, Pravo na obrazovanje

² Zakonom o srednjem obrazovanju i vaspitanju („Službeni glasnik RS”, broj 74/08, 106/09, 104/11) su propisani ciljevi član 4, a) sticanje srednjeg obrazovanja u skladu sa interesima i potrebama učenika;nj) poštivanje prava djece, ljudskih i građanskih prava i osnovnih sloboda, te razvijanje sposobnosti za život u demokratski uređenom društvu

Imajući u vidu uzroke i, posebno, posljedice rizičnog seksualnog ponašanja mladih, neophodno je da obrazovni program prepozna potrebu i utvrdi program učenja mladih o seksualnosti i reprodukciji, kojim će se između ostalog djeca i mladi podsticati na razmišljanje o svome zdravlju, posebno reproduktivnom, o odnosima između polova, rizičnom ponašanju, polno prenosivim bolestima, prekidima trudnoće...i koji će prije svega biti u funkciji prevencije.

Imajući u vidu da je znanje najbolja zaštita djece od svih rizika kojima su izloženi, Ombudsman za djecu, u skladu sa ovlaštenjima utvrđenim članom 9. Zakona o Ombudsmanu za djecu

predlaže da

- resorno Ministarstvo u saradnji sa Ministarstvom zdravlja i socijalne zaštite utvrdi program edukacije djece u obrazovnom sistemu o njihovom reproduktivnom zdravlju,
- da program bude prilagođen uzrastu djece i njihovim potrebama, da utvrdi moguće oblike realizacije programa i nadzor u njegovom provođenju.

U skladu sa članom 9. Zakona o Ombudsmanu za djecu očekujem da Instituciju u roku od 15 dana obavijestite o mjerama koje ste preduzeli.

S poštovanjem,

Ombudsman za djecu
mr Nada Grahovac